

Як показують дослідження для зернового виробництва [1], застосування ТПП як компенсатора, дозволяє виключити простої АТЗ, які сягають при прямих перевезеннях 36%. Природно, що такі ж показники трансформуються і у ЗТК для цукрових буряків.

Обґрунтована методика визначення раціональних параметрів удосконаленої перевалочної технології для цукрових буряків, яка забезпечує роботу комбайнів без простою, зменшує ущільнення ґрунту, виключає його вивезення з поля, а також дає можливість оптимізувати терміни транспортування коренеплодів та кількість АТЗ, які одночасно застосовуються.

Список використаних джерел

1. Измайлов А. Ю. Технологии и технические решения по повышению эффективности транспортных систем АПК. /Измайлов А. Ю. — М.: ФГНУ «Росинформагротех», 2007. — 200 с.
2. Труханська О.О., Серета Л.П., Кравченко І.Є. Аналіз конструктивних особливостей комбінованих очисних систем вороху коренеплодів. /О.О.Труханська //Збірник наукових праць Вінницького аграрного університету. № 9, 2011.
3. Фришев С.Г. Визначення раціональних параметрів технологічного ланцюга “зернові комбайни – причепи-перевантажувачі – автомобільні транспортні засоби” / С.Г. Фришев, С.І. Козупиця // Вісник НУБіП України. — К.: 2011. — Вип. 166 ч. 3. — С. 203—211.
4. Фришев С.Г., Аналіз пропускну здатності транспортно-технологічного комплексу з без букерними комбайнами /С.Г. Фришев С.Г. //Науковий вісник НУБіП України №196 ч.2 . К.:, 2014.
5. Бурьянов А.И. Технология, организация и планирование перевозок грузов

Шейко Надія

к.і.н, доцент кафедри загальноінженерних дисциплін
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м.Ніжин

ЕВОЛЮЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ТА СТРУКТУРНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ В ХХ СТОЛІТТІ ЯК ПЕРШООСНОВА РОЗВИТКУ МЕХАНІЗАЦІЇ ПОДРІБНЕННЯ КОРМІВ

При дослідженні історичного процесу зміни подрібнювачів, як типажу, так і конструктивних рішень, першоосною є еволюція кількісних змін поголів'я в господарствах, а також розміри сільськогосподарських формувань. Отже виникає необхідність розглянути генезис першооснови – еволюцію аграрних господарств в Україні. На відміну від зарубіжного аграрного виробництва, еволюція господарств в Україні пов'язана не лише з умовами організаційного, економічного та технічного прогресу, а також з політичними перебудовами.

В історичному контексті генезису сільськогосподарського виробництва, коли наступний рівень розвитку тісно пов'язаний з фактичним станом

попереднього, визначальною є етапність трансформації господарських формувань та засобів виробництва, в тому числі і кормоприготувальних засобів.

На невідповідність між очікуваним та реальною дійсністю, в першу чергу, вплинули соціальні та політичні фактори [1].

Виходячи з цих положень розвиток кормопереробної техніки, як соціального явища людського суспільства, в історико-науковому напрямі, доцільно розглядати з дослідження суспільно-політичних, соціальних, культурних та наукознавчих закономірностей, які мали місце в досліджуваному періоді. Соціальну детермінованість еволюції наукових та технічних досягнень в галузі переробки кормів необхідно розглядати як форму й наслідок впливу суспільства з відповідним політичним режимом, соціально-економічним устроєм, суспільною свідомістю, політикою влади, пануючою моделлю наукового відображення детермінованих дій і їх реальних результатів. В цілому, історія наукової ланки знань про розвиток технологій та засобів подрібнення кормів повинна аналізуватись не як абстрактне дослідження минулого, а як органічне поєднання знання та соціально-обумовленої діяльності людей, які впливали на створення соціальних передумов, а також виконавців, що розробляли наукові та технічні ідеї і створювали конструкції засобів механізації приготування кормів.

Інтенсивність та напрями розвитку засобів приготування кормів тваринам, перш за все, залежали від ефективності різних форм господарювання, зокрема від розмірів господарств, оскільки окремо взяте тваринницьке господарство має зв'язки з підприємствами та організаціями несільськогосподарського характеру лише на вході та виході виробництва продукції, то потрібні параметри засобів механізації, в тому числі і необхідні типажі подрібнювачів, диктуються потребою в кормах, яка визначається поголів'ям тварин, їх видів та прийнятих раціонів. Тобто техніко-економічні параметри кормопереробних машин, незалежно від історичних періодів та загального рівня розвитку техніки, знаходяться в прямій залежності від величини господарств.

Революцією 1917 року була припинена столипінська реформа, а відповідно зупинились і всі прогресивні процеси на селі, зумовлені нею. Введення політики воєнного комунізму та продрозверстки привели до різкого поглиблення кризи аграрного сектора. Згодом короткочасний період НЕПу вдвічі підняв виробництво в Україні.

О.В.Чаянов розробив і теоретично обґрунтував напрями інтенсифікації виробництва та ієрархію кооперування селянських господарств. Це означало впровадження в селянські господарства великого виробництва, поступової і послідовної індустріалізації та організації індивідуальних селянських господарств. Разом з тим, попереджував, що перехід і процес еволюції буде тривалим і тут недопустима поспішність. Як пріоритетні напрями при всіх формах господарювання, визначались питання поліпшення техніки, електрифікація виробничих процесів, перехід на вдосконалені методи ведення тваринництва [2].

Але не зважаючи на наявність цих раціональних на той час шляхів розвитку сільськогосподарського виробництва, перемогли політичні мотиви і був взятий курс на проведення прискореними темпами суцільної колективізації, створення колгоспів та радгоспів на зразок артілей, здатних працювати лише в умовах адміністративно-командної системи за наявності примусових стимулів. Від політики стримування росту одноосібних господарств влада перейшла до ліквідації їх передового прошарку – заможних та середняцьких господарств. Такі дії дали руйнівні наслідки, в тому числі і в тваринництві. В Україні колективізація практично завершилась в 1937 р. Майже єдиною формою ведення господарства стали колгоспи. В них було сконцентровано 96,1% селянських господарств.

Саме на рубежі 20-30-х років починають закладатись основи технізації рослинництва та тваринництва. Для обґрунтування характеристик машин, а в тваринництві насамперед подрібнювачів кормів, необхідно було орієнтуватись на наявне в господарствах поголів'я тварин.

Для визначення історико-наукових та історико-технічних закономірностей розвитку подрібнювачів кормів, дослідження доцільно виконувати окремо для двох груп господарств: подрібнювачів малої, середньої та високої продуктивності, призначених, в основному, для підприємств та міні-подрібнювачів для оснащення дрібних тваринницьких господарств.

Список використаних джерел

1. Вернадський В.И. Труды по всеобщей истории науки / В.И. Вернадский. – М.: Наука, 1988. – С.332.
2. Чаянов А.В. Избранные произведения. - М.: Московский рабочий, 1989. – 366 с.